

3de zondag door het jaar

Mt. 4, 12-23

Broeders en zusters in Christus, Ontelbare mensen leven in duisternis. Zitten in zak en as door oorlog, uitzichtloze armoede of persoonlijk verdriet. In verre landen en in onze eigen omgeving. Mensen die geen lichtpuntjes meer zien. Dit klinkt allemaal erg somber, maar het is wel de realiteit. Maar bij deze constatering mogen we het niet laten. Dat doet de profeet Jesaja in de eerste lezing ook niet. Jesaja spreekt tegen de achtergrond van grote ontredde onder de Israëlieten. Ze zijn verslagen en velen van hen gedeporteerd. En toch durft hij het aan om licht en vreugde aan te zeggen. Waarom? Als de werkelijkheid daar geen enkele aanleiding toe geeft?

Om de hoop levend te houden! Want ook Jesaja wist wel dat niemand zonder hoop kan leven. En de bijbelse geschiedenis leert ons, dat uit het levend houden van die hoop, die hoop op licht, op redding, het joodse volk ontstaan is, én dat het dankzij die hoop de talloze vervolgingen heeft overleefd en nog steeds bestaat!

Uit datzelfde joodse volk nu, is een nieuw Licht opgestaan. Jezus Christus, waarvan Mattheüs vandaag, en trouwens in zijn hele evangelie, getuigt. In het evangelie van vandaag begint Jezus zijn openbare prediking, en zijn eerste woorden zijn: "Bekeert u want het Rijk der Hemelen is nabij". Met deze zin vat Mattheüs eigenlijk de gehele boodschap van Jezus op voorhand al samen.

"Bekeert u"! Maar dat woord is in onze tijd bepaald niet populair. Het heeft teveel een moralistische bijmaak. Er zijn weinig dingen waar we in deze tijd van autonomie en eigen mondigheid zo'n hekel aan hebben. Bovendien kan bekering ook de bijmaak hebben dat we moeten veranderen. Dat we niet zouden mogen zijn zoals we zijn. Dat God ons niet accepteert zoals we zijn omdat we zondaars zijn. Nee, bekeren is geen populair woord.

Maar Jezus zegt het wél! De vraag is dan wat Hij er mee voorheeft. Letterlijk betekent het Griekse woord dat met bekering vertaald wordt, "omkeren op onze weg", een andere richting inslaan. Dat klinkt al anders. Want dat houdt in dat we wél mogen zijn zoals we zijn. Maar.... dat we misschien niet helemaal op de goede weg zitten. Dat we ons, omdat we nu eenmaal mensen zijn, op onze levenswandel kunnen vergissen en misschien beter een andere weg in kunnen slaan, soms zelfs een tegenovergestelde weg. Omdat zo'n nieuwe weg, zo'n omkering, wellicht bijdraagt tot een gelukkiger en zinvoller leven, zowel voor onszelf als voor anderen. En zo'n nieuwe weg geldt niet alleen mensen persoonlijk, maar heeft ook betekenis voor een hele samenleving.

Na deze oproep tot omkering roept Jezus zijn eerste leerlingen. Vier concrete mensen die met hun dagelijks werk bezig zijn. Vissers. Waren deze mensen dan verkeerd bezig dat ze zich moesten omkeren? Nee, maar Jezus had een andere bestemming met hen voor. Een andere weg. En ze volgen Hem terstond, staat er. Terstond, dat wil zeggen: Jezus volgen moeten we niet uitstellen, maar er vandaag mee beginnen. Ook al is die weg een proces van jaren, van een heel mensenleven.

Wat is dan dat Koninkrijk der Hemelen? Mattheüs richt zich tot joodse christenen, en die zijn zeer zuinig met het gebruik van de Naam van God. Het woord Hemelen duidt hier op de joodse verwachting van een verlossend ingrijpen van God, een toekomstverwachting van geluk en heil, die niet alleen maar in de verre toekomst ligt, maar vandaag, hier op aarde, al begint. Het Koninkrijk is enerzijds een gericht. Een gericht waarin de macht van het kwaad zal worden gebroken. Anderzijds aankondiging van heil, waarin het goede zal overwinnen. Die hoop, dat geloof, houden Jezus en zijn leerlingen ons voor. Ons allemaal!

Maar dat is niet zomaar vanzelfsprekend. Het vraagt van ons een bepaalde houding waarmee we in het leven staan. Als we elke dag weer proberen om ons een juiste houding eigen te maken, dan krijgt het Koninkrijk een plaats in ons eigen hart en in onze samenleving. Dan kunnen we als individu uitgroeien tot gelukkige mensen en kunnen we een bijdragen leveren aan een betere samenleving.

Jan van de Laar, pastor